

32001L0055

7.8.2001

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

L 212/12

SMĚRNICE RADY 2001/55/ES

ze dne 20. července 2001

o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 63 bod 2) písm. a) a b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽⁴⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Vypracování společné azylové politiky včetně společného evropského systému azylu je nedílnou součástí cíle Evropské unie, jímž je postupné vytváření prostoru svobody, bezpečnosti a práva otevřeného osobám, které pod tlakem okolností oprávněně hledají ochranu v Evropské unii.
- (2) Počet případů hromadného přílivu vysídlených osob, které se nemohou vrátit do země původu, v Evropě v posledních letech výrazně vzrostl. Pro tyto případy může být nezbytné vytvořit mimořádné nástroje pro poskytování okamžité dočasné ochrany těmto osobám.
- (3) Členské státy a orgány Společenství vyjádřily svoje znepokojení situací vysídlených osob v závěrech týkajících se osob vysídlených v důsledku konfliktu v bývalé Jugoslávii, které přijali ministři příslušní pro přistěhovalectví na svých zasedáních v Londýně ve dnech 30. listopadu a 1. prosince 1992 a v Kodani ve dnech 1. a 2. června 1993.
- (4) Dne 25. září 1995 Rada přijala usnesení o rozdělení nákladů spojených s poskytováním dočasné ochrany těmto osobám ⁽⁵⁾ a dne 4. března 1996 přijala

rozhodnutí 96/198/SVA o pohotovostních a nouzových postupech pro rozdělení nákladů spojených s přijetím a dočasným pobytem vysídlených osob ⁽⁶⁾.

- (5) Akční plán Rady a Komise ze dne 3. prosince 1998 ⁽⁷⁾ stanoví v souladu s Amsterodamskou smlouvou urychlené přijetí minimálních norem pro poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, a opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí na přijímání vysídlených osob a na následky z toho plynoucí.
- (6) Dne 27. května 1999 Rada přijala závěry týkající se vysídlených osob pocházejících z Kosova. Tyto závěry vyzývají Komisi a členské státy, aby vyvodily důsledky z reakce na kosovskou krizi a přijaly opatření v souladu se Smlouvou.
- (7) Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 uznala, že je třeba se dohodnout o otázkách poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám na základě solidarity mezi členskými státy.
- (8) Je proto nezbytné vypracovat minimální normy pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a přijmout opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí na přijímání těchto osob a vyrovnávání se s následky z toho plynoucími.
- (9) Tyto normy a opatření jsou z důvodů účinnosti, souvislosti a soudržnosti, a zejména proto, aby se předešlo riziku druzhotného pohybu osob, vzájemně provázané a na sobě závislé. Měly by proto tvořit jediný právní dokument.
- (10) Tato dočasná ochrana by měla být slučitelná s mezinárodními závazky členských států, pokud jde o uprchlíky. Zejména nesmí předjímat přiznání právního postavení uprchlíka na základě Ženevské úmluvy ze dne 28. července 1951 o právním postavení uprchlíků ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967, ratifikovaných všemi členskými státy.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 311 E, 31. 10. 2000, s. 251.

⁽²⁾ Stanovisko ze dne 13. března 2001 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 155, 29.5.2001, s. 21.

⁽⁴⁾ Stanovisko ze dne 13. června 2001 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 262, 7.10.1995, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 63, 13.3.1996, s. 10.

⁽⁷⁾ Úř. věst. C 19, 20.1.1999, s. 1.

- (11) Ve vztahu k uprchlíkům a jiným osobám, jež potřebují mezinárodní ochranu, by měl být respektován mandát vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a měla by být uplatňována prohlášení č. 17 k článku 63 Smlouvy o založení Evropského společenství, připojeného k závěrečnému aktu Amsterodamské smlouvy, jež stanoví, že otázky azylové politiky by měly být konzultovány s vysokým komisařem Organizace spojených národů pro uprchlíky a s dalšími příslušnými mezinárodními organizacemi.
- (12) Z podstaty minimálních norem vyplývá pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat opatření příznivější pro osoby požívající dočasnou ochranu.
- (13) Opatření zavedená v rámci této směrnice mají výjimečnou povahu a jejich cílem je řešit hromadný příliv nebo bezprostředně hrozící hromadný příliv osob vysídlených ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, a proto by poskytovaná ochrana měla být pouze dočasná.
- (14) Jedná-li se o hromadný příliv vysídlených osob, určí Rada svým rozhodnutím, které je s ohledem na vysídlené osoby, na něž se vztahuje, závazné pro všechny členské státy. Rovněž by měly být stanoveny podmínky uplynutí doby platnosti takového rozhodnutí.
- (15) Měly by být určeny povinnosti členských států, pokud jde o podmínky přijímání a pobytu osob požívajících dočasnou ochranu v případě hromadného přílivu vysídlených osob. Tyto povinnosti by měly být spravedlivé a měly by osobám, jichž se týkají, poskytovat přiměřenou úroveň ochrany.
- (16) V přístupu k osobám požívajícím v souladu s touto směrnicí dočasnou ochranu jsou členské státy vázány povinnostmi stanovenými v aktech mezinárodního práva, které jsou pro tyto státy závazné a které zakazují diskriminaci.
- (17) Členské státy by měly ve spolupráci s Komisí zavádět nezbytná opatření, aby zpracovávání osobních údajů odpovídalo úrovni ochrany vymezené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů⁽¹⁾.
- (18) V souladu s mezinárodními závazky členských států a v souladu se Smlouvou by měla být stanovena pravidla, jimiž se bude řídit přístup k řízení o azylu v rámci dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob.
- (19) Je třeba stanovit zásady a opatření určující podmínky návratu do země původu a opatření, která by členské státy měly přijmout, pokud jde o osoby, jejichž dočasná ochrana již skončila.
- (20) Je třeba přijmout mechanismy solidarity s cílem přispět k udržení rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím vysídlených osob v případě hromadného přílivu a na vyrovnávání se s následky z toho plynoucími. Mechanismus by měl sestávat ze dvou částí. První je finanční a druhá se týká skutečného přijímání osob v členských státech.
- (21) Poskytování dočasné ochrany by mělo být doprovázeno správní spoluprací mezi členskými státy a spoluprací s Komisí.
- (22) Je nezbytné stanovit kritéria pro vyloučení některých osob z dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob.
- (23) Jelikož cílů navržené akce, jmenovitě vytvoření minimálních norem pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států a může jich být, z důvodu rozsahu nebo účinku navržené akce, lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství v souladu se zásadou subsidiarity podle článku 5 Smlouvy přijmout určitá opatření. V souladu se zásadou proporcionality podle uvedeného článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.
- (24) V souladu s článkem 3 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství sdělilo Spojené království dopisem ze dne 27. září 2000 své přání účastnit se na přijímání a používání této směrnice.
- (25) Na základě článku 1 uvedeného protokolu se Irsko přijímání této směrnice neúčastní. Aniž je dotčen článek 4 výše uvedeného protokolu, nevztahuje se proto tato směrnice na Irsko.
- (26) Na základě článků 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko přijímání této směrnice neúčastní, a proto pro ně není závazná ani použitelná,

(1) Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Účelem této směrnice je stanovit minimální normy pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, a přispět k rovnováze mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

Článek 2

Pro účely této směrnice se:

- a) „dočasnou ochranou“ rozumí řízení výjimečné povahy, které v případě hromadného přílivu nebo bezprostředně hrozícího hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu, poskytuje okamžitou a dočasnou ochranu těmto osobám, zejména pokud zároveň existuje riziko, že azylový systém nebude schopen vypořádat se s tímto přílivem bez nepříznivých účinků na jeho vlastní účinné fungování a na zájmy těchto osob a dalších osob žádajících o ochranu;
- b) „Ženevskou úmluvou“ rozumí Úmluva ze dne 28. července 1951 o právním postavení uprchlíků ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967;
- c) „vysídlenými osobami“ rozumějí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi či oblast původu nebo byly evakuovány, zejména na výzvu mezinárodních organizací, a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, a na které by se případně mohl vztahovat článek 1 oddíl A Ženevské úmluvy nebo jiné mezinárodní či vnitrostátní akty poskytujících mezinárodní ochranu, zejména
 - i) osoby, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí,
 - ii) osoby, kterým vážně hrozí systematické nebo obecné porušování lidských práv, či osoby, které se staly oběťmi takového porušování lidských práv;
- d) „hromadným přílivem“ rozumí příchod velkého počtu vysídlených osob pocházejících z určité země nebo zeměpisné oblasti do Společenství bez ohledu na to, zda se jedná o vstup spontánní nebo organizovaný, například v rámci evakuačního programu;
- e) „uprchlíky“ rozumějí státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti ve smyslu článku 1 oddílu A Ženevské úmluvy;

- f) „nezletilými osobami bez doprovodu“ rozumějí státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti mladší osmnácti let, které na území členských států vstoupí bez doprovodu zletilé osoby za ně odpovědné, ať už podle zákona, či zvyklostí, a to po celou dobu, kdy jim takovou osobou není poskytována účinná péče, nebo nezletilé osoby, které zůstanou bez doprovodu poté, co vstoupí na území členských států;
- g) „povolením k pobytu“ rozumí povolení nebo oprávnění vydané orgány členského státu v podobě požadované právními předpisy daného státu, které státnímu příslušníkovi třetí země nebo osobě bez státní příslušnosti umožňuje pobývat na území tohoto členského státu;
- h) „osobou usilující o sloučení rodiny“ rozumí státní příslušník třetí země, který požívá v souladu s rozhodnutím přijatým podle článku 5 dočasné ochrany členského státu a který si přeje být sloučen s jedním nebo více rodinnými příslušníky.

Článek 3

1. Dočasná ochrana nepředjímá přiznání právního postavení uprchlíka podle Ženevské úmluvy.
2. Členské státy při poskytování dočasné ochrany náležitě dodržují lidská práva, základní svobody a závazky související se zásadou nenavracení.
3. Zavedení, poskytování a ukončení dočasné ochrany bude předmětem pravidelných konzultací s úřadem vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky (UNHCR) a dalších příslušných mezinárodních organizací.
4. Tato směrnice se nevztahuje na osoby, které byly přijaty v rámci systémů dočasné ochrany před vstupem této směrnice v platnost.
5. Tato směrnice se nedotýká výsadního práva členských států stanovit nebo zachovávat příznivější podmínky pro osoby požívající dočasné ochrany.

KAPITOLA II

Trvání a poskytování dočasné ochrany

Článek 4

1. Aniž je dotčen článek 6, trvá dočasná ochrana jeden rok. Pokud není ukončena podle čl. 6 odst. 1 písm. b), může být její trvání automaticky prodlouženo o období v délce šesti měsíců, avšak nejdéle o jeden rok.
2. Pokud přetrvávají důvody pro poskytnutí dočasné ochrany, může Rada kvalifikovanou většinou rozhodnout o prodloužení dočasné ochrany až o jeden rok na návrh Komise, která rovněž posoudí jakoukoli žádost členského státu na předložení návrhu Radě.

Článek 5

1. Rada kvalifikovanou většinou rozhodne, zda se jedná o případ hromadného přílivu vysídlených osob na návrh Komise, která rovněž posoudí jakoukoli žádost členského státu na předložení návrhu Radě.

2. Návrh Komise obsahuje alespoň tyto údaje:

- a) popis specifických skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje;
- b) datum začátku poskytování dočasné ochrany;
- c) odhadovaný rozsah pohybu vysídlených osob.

3. Rozhodnutí Rady zavádí v souladu s touto směrnicí dočasnou ochranu vysídlených osob, na něž se rozhodnutí vztahuje, ve všech členských státech. Rozhodnutí obsahuje alespoň tyto údaje:

- a) popis specifických skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje;
- b) datum vstupu v platnost dočasné ochrany;
- c) informace získané od členských států o kapacitách pro přijetí osob;
- d) informace získané od Komise, UNHCR a dalších příslušných mezinárodních organizací.

4. Rozhodnutí Rady se zakládá na

- a) průzkumu situace a rozsahu pohybu vysídlených osob;
- b) posouzení vhodnosti nebo nedostatečnosti zavedení dočasné ochrany s ohledem na možnost poskytnutí naléhavé pomoci a na opatření, která je třeba učinit na místě;
- c) informacích získaných od členských států, Komise a UNHCR a dalších příslušných mezinárodních organizací.

5. Rada uvědomí o svém rozhodnutí Evropský parlament.

Článek 6

1. Dočasná ochrana bude ukončena

- a) po uplynutí nejdelší možné doby trvání, nebo
- b) kdykoli, kdy Rada kvalifikovanou většinou rozhodne na návrh Komise, která rovněž posoudí jakoukoli žádost členského státu na předložení návrhu Radě.

2. Rozhodnutí Rady se zakládá na zjištění, že situace v zemi původu umožňuje, s patřičným ohledem na lidská práva, základní svobody a závazky členských států v souvislosti se zásadou nenavracení, bezpečný a trvalý návrat osobám, jimž byla poskytnuta dočasná ochrana. Rada uvědomí o svém rozhodnutí Evropský parlament.

Článek 7

1. Členské státy mohou rozšířit dočasnou ochranu podle této směrnice i na další kategorie vysídlených osob, na něž se nevztahuje rozhodnutí Rady uvedené v článku 5, pokud jsou vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo oblasti původu. Tuto skutečnost neprodleně sdělí Radě a Komisi.

2. Články 24, 25 a 26 se nevztahují na případy uvedené v odstavci 1, s výjimkou strukturální podpory, která tvoří součást Evropského fondu pro uprchlíky zřízeného na základě rozhodnutí 2000/596/ES ⁽¹⁾, za podmínek stanovených v uvedeném rozhodnutí.

KAPITOLA III

Povinnosti členských států ve vztahu k osobám požívajícím dočasné ochrany

Článek 8

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.

2. Bez ohledu na dobu platnosti povolení k pobytu uvedených v odstavci 1 nesmějí členské státy osobám požívajícím dočasné ochrany přiznávat méně výhodné podmínky než ty, jež jsou stanoveny v článcích 9 až 16.

3. V případě potřeby členské státy poskytnou osobám, které mají být přijaty na jejich území z důvodu dočasné ochrany, veškeré potřebné prostředky k získání nezbytných víz, včetně víz průjezdních. Vzhledem k naléhavosti situace je třeba úřední postupy omezit na minimum. Víza by měla být udělena zdarma či za minimální poplatek.

Článek 9

Členské státy poskytnou osobám požívajícím dočasné ochrany doklad v jazyce, kterému mohou rozumět, v němž jsou zřetelně vyloženy předpisy vztahující se k dočasné ochraně a týkající se těchto osob.

Článek 10

Aby mohlo být účinně uplatňováno rozhodnutí Rady uvedené v článku 5, evidují členské státy osobní údaje uvedené v příloze II písmenu a) ve vztahu k osobám požívajícím na jejich území dočasnou ochranu.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 252, 6.10.2000, s. 12.

Článek 11

Členský stát převezme zpět osobu požívající na jeho území dočasné ochrany, pokud se tato osoba v průběhu doby stanovené rozhodnutím Rady podle článku 5 bez povolení zdržuje na území jiného členského státu nebo se bez povolení snaží na toto území vstoupit. Na základě dvoustranné dohody členské státy mohou rozhodnout, že tento článek nebudou používat.

Článek 12

Členské státy umožní osobám požívajícím dočasné ochrany, aby po dobu nepřesahující trvání dočasné ochrany vykonávaly zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost v souladu s pravidly pro danou profesi, a rovněž aby se zapojily do aktivit jako vzdělávání dospělých, odborná příprava a praxe na pracovišti. S ohledem na politiku zaměřenou na trh pracovních sil mohou dát členské státy přednost občanům EU a občanům států vázaných Dohodou o evropském hospodářském prostoru, a také státním příslušníkům třetích zemí s povolením k trvalému pobytu na jejich území, kteří pobírají podporu v nezaměstnanosti. Používají se obecné právní předpisy platné v členských státech, jež se týkají odměňování, přístupu do systému sociálního zabezpečení při vykonávání zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti a dalších podmínek pro zaměstnávání.

Článek 13

1. Členské státy zajistí osobám požívajícím dočasné ochrany možnost přiměřeného ubytování, nebo v případě potřeby zajistí poskytnutí prostředků k obstarání ubytování.

2. Členské státy zajistí osobám požívajícím dočasné ochrany v případě, že nemají dostatečné prostředky, poskytnutí nezbytné pomoci v podobě sociálních dávek a prostředků na živobytí, jakož i zdravotní péče. Aniž je dotčen odstavec 4, pomoc nezbytná v souvislosti se zdravotní péčí zahrnuje alespoň péči v akutních případech a základní léčbu onemocnění.

3. Pokud osoby požívající dočasné ochrany vykonávají zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost, bere se při určování výše navrhované pomoci ohled na schopnost uspokojit své vlastní potřeby.

4. Členské státy poskytnou nezbytnou zdravotní či jinou péči osobám požívajícím dočasné ochrany, které mají zvláštní potřeby, např. jedná-li se o nezletilé osoby bez doprovodu nebo osoby, které byly obětí týrání, znásilnění nebo jiné závažné formy psychického, fyzického nebo sexuálního násilí.

Článek 14

1. Členské státy umožní osobám mladším 18 let požívajícím dočasné ochrany přístup do vzdělávacího systému za stejných

podmínek jako státním příslušníkům hostitelského členského státu. Členské státy mohou stanovit omezení tohoto přístupu pouze na veřejný vzdělávací systém.

2. Členské státy mohou umožnit zletilým osobám požívajícím dočasné ochrany přístup do všeobecného vzdělávacího systému.

Článek 15

1. Pro účely tohoto článku se v případě, že rodiny existovaly již v zemi původu a byly rozděleny z důvodů souvisejících s hromadným přílivem, rodinnými příslušníky rozumějí tyto osoby:

a) manžel nebo manželka osoby usilující o sloučení rodiny nebo její druh nebo družka, se kterým žije v trvalém vztahu v případě, že platné právní předpisy nebo praxe členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho právních předpisů o cizincích; nezletilé svobodné děti osoby usilující o sloučení rodiny nebo nezletilé svobodné děti jejího manžela nebo manželky bez ohledu na to, zda se jedná o manželské, nemanželské či osvojené děti;

b) jiní blízcí příbuzní, kteří v době událostí vedoucích k hromadnému přílivu žili jako rodina a tvořili její součást a kteří byli v dané době na osobě usilující o sloučení rodiny zcela či z větší části závislí.

2. V případě, že rodinní příslušníci požívají odděleně dočasné ochrany v různých členských státech, zajistí jim členské státy sloučení, jestliže odpovídají popisu v odst. 1 písm. a) a jestliže si to přejí. Členské státy mohou rodinným příslušníkům zajistit sloučení, pokud se ujistí, že odpovídají popisu v odst. 1 písm. b), a jestliže členské státy na základě posouzení daného případu rozhodnou, že nesloučení rodiny by vedlo k mimořádnému strádání jednotlivých rodinných příslušníků.

3. Pokud osoba usilující o sloučení rodiny požívá dočasné ochrany v některém z členských států a další rodinný příslušník či příslušníci doposud nejsou na území členského státu, sloučí členský stát, ve kterém osoba usilující o sloučení rodiny požívá dočasné ochrany, tuto osobu s rodinnými příslušníky, kteří potřebují ochranu, jestliže se jedná o rodinné příslušníky, kteří odpovídají popisu v odst. 1 písm. a). Členský stát může osobě usilující o sloučení rodiny zajistit sloučení s těmi rodinnými příslušníky, kteří potřebují ochranu, pokud se ujistí, že odpovídají popisu v odst. 1 písm. b), a jestliže členské státy na základě posouzení daného případu rozhodnou, že by nesloučení rodiny vedlo k mimořádnému strádání jednotlivých rodinných příslušníků.

4. Při uplatňování tohoto článku členské státy zváží především zájmy dítěte.

5. Dotyčné členské státy rozhodnou s ohledem na články 25 a 26, ve kterém členském státě ke sloučení rodiny dojde.

6. Sloučeným rodinným příslušníkům se v rámci dočasné ochrany udělí povolení k pobytu. Za tímto účelem se vydají potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady. Následkem přemístění rodinných příslušníků na území jiného členského státu za účelem sloučení rodiny podle odstavce 2 je zrušení platnosti povolení k pobytu vydaných členským státem, který tyto osoby opouštějí, a rovněž ukončení povinností souvisejících s dočasnou ochranou ve vztahu k těmto osobám.

7. Praktické uplatňování tohoto článku může vyžadovat spolupráci s dotčenými mezinárodními organizacemi.

8. Členský stát na žádost jiného členského státu poskytne o osobě, které je poskytována dočasná ochrana, informace uvedené v příloze II nezbytné k vyřízení záležitosti podle tohoto článku.

Článek 16

1. Členské státy co nejdříve zajistí nezletilým osobám bez doprovodu požívajícím dočasné ochrany zastoupení v nezbytných záležitostech prostřednictvím zákonného opatrovníka nebo v případě potřeby organizace odpovídající za péči o nezletilé a za jejich blaho, či jiné vhodné formy zastoupení.

2. Po dobu trvání dočasné ochrany členské státy zajistí umístění nezletilých osob bez doprovodu

- a) u zletilých příbuzných;
- b) u pěstounské rodiny;
- c) v přijímacích střediscích se zvláštními zařízeními pro nezletilé osoby nebo v jiných ubytovacích zařízeních vhodných pro nezletilé;
- d) u osoby, která o nezletilou osobu pečovala v době útěku.

Členské státy přijmou opatření nezbytná k umístění nezletilé osoby. Dohodu s dotčenou zletilou osobou nebo osobami zajistí členské státy. Na názor dítěte je brán ohled v souladu s věkem a zralostí dítěte.

KAPITOLA IV

Přístup k řízení o azylu v rámci dočasné ochrany

Článek 17

1. Osobám požívajícím dočasné ochrany musí být kdykoli umožněno podat žádost o azyl.

2. Posouzení jakékoli žádosti o azyl nevyřízené před uplynutím doby trvání dočasné ochrany je dokončeno po skončení této doby.

Článek 18

Použijí se kritéria a mechanismy sloužící k určení členského státu příslušného pro posouzení žádosti o azyl. Členským státem příslušným pro posouzení žádosti o azyl podané osobou požívající dočasné ochrany podle této směrnice je zejména členský stát, který souhlasil s přemístěním dané osoby na své území.

Článek 19

1. Členské státy mohou stanovit, že po dobu vyřizování žádosti nelze požívat dočasné ochrany a zároveň mít právní postavení žadatele o azyl.

2. Pokud po posouzení žádosti o azyl nebylo osobě oprávněné požadovat dočasnou ochranu nebo požívající dočasné ochrany přiznáno právní postavení uprchlíka nebo případně jiný druh ochrany, zajistí členské státy, aniž je dotčen článek 28, aby dané osobě byla poskytnuta nebo nadále byla poskytována dočasná ochrana po zbytek doby trvání dočasné ochrany.

KAPITOLA V

Návrat a opatření po ukončení dočasné ochrany

Článek 20

Aniž jsou dotčeny články 21, 22 a 23, použijí se po skončení dočasné ochrany obecné právní předpisy daného členského státu týkající se ochrany a cizinců.

Článek 21

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření umožňující dobrovolný návrat osob požívajících dočasné ochrany nebo osob, jejichž dočasná ochrana skončila. Členské státy zajistí, aby opatření k dobrovolnému návratu osob požívajících dočasnou ochranu umožnila těmto osobám návrat s ohledem na lidskou důstojnost.

Členské státy zajistí, aby rozhodnutí těchto osob vrátit se bylo učiněno s plným vědomím všech skutečností. Členské státy mohou též zajistit zkušební návštěvy.

2. Po dobu trvání dočasné ochrany vyřídí členské státy na základě okolností přetrvávajících v zemi původu kladně žádosti o návrat do hostitelského členského státu podané osobami, které požívaly dočasnou ochranu a uplatnily své právo na dobrovolný návrat.

3. Na konci doby trvání dočasné ochrany mohou členské státy stanovit rozšíření povinností stanovených v kapitole III na osoby, které požívaly dočasné ochrany a které využily program dobrovolného návratu. Rozšíření platí až do dne návratu.

Článek 22

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby nucený návrat osob, jimž uplynula doba trvání dočasné ochrany a jež nemají nárok na přijetí, proběhl s ohledem na lidskou důstojnost.

2. V případě nuceného návratu členské státy zváží jakékoli závažné humanitární důvody, které by v jednotlivých případech činily návrat nemožným nebo neodůvodněným.

Článek 23

1. Členské státy přijmou potřebná opatření týkající se podmínek pobytu osob, které požívaly dočasné ochrany a u kterých není možné vzhledem k jejich zdravotnímu stavu očekávat, že by mohly cestovat, například pokud by přerušeni léčby vedlo k závažným nepříznivým následkům. Tyto osoby nemohou být vyhoštěny po dobu trvání tohoto stavu.

2. Členské státy mohou povolit rodinám, jejichž děti jsou nezletilé a navštěvují školu v členském státě, aby využily podmínky pobytu umožňující těmto dětem dokončit probíhající období školní docházky.

KAPITOLA VI

Solidarita

Článek 24

Pro opatření stanovená v této směrnici se využije Evropský fond pro uprchlíky zřízený rozhodnutím 2000/596/ES za podmínek stanovených v uvedeném rozhodnutí.

Článek 25

1. Členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předávají UNHCR.

2. Dotčené členské státy zajistí ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi, aby oprávněné osoby vymezené v rozhodnutí Rady podle článku 5, které se dosud nenacházejí na území Společenství, vyjádřily svou vůli být přijaty na jeho území.

3. Pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.

Článek 26

1. Po dobu trvání dočasné ochrany členské státy vzájemně spolupracují s ohledem na přemístění bydliště osob požívajících dočasné ochrany, z jednoho členského státu do druhého, s výhradou souhlasu osob, kterých se toto přemístění týká.

2. Členský stát sdělí žádosti o přemístění osob ostatním členským státům a uvědomí Komisi a UNHCR. Členské státy informují žádající členský stát o kapacitě pro přijetí těchto osob.

3. Členský stát na žádost jiného členského státu poskytne o osobě požívající dočasné ochrany informace stanovené v příloze II nezbytné k vyřízení záležitosti podle tohoto článku.

4. V případě přemístění osoby z jednoho členského státu do druhého končí platnost povolení k pobytu v členském státě, který osoba opouští, a tento členský stát přestane mít ve vztahu k těmto osobám povinnosti související s dočasnou ochranou. Dočasnou ochranu poskytne daným osobám nový hostitelský členský stát.

5. Členské státy využívají k přemísťování osob požívajících dočasné ochrany mezi členskými státy vzor průkazu uvedený v příloze I.

KAPITOLA VII

Správní spolupráce

Článek 27

1. Za účelem správní spolupráce potřebné k poskytování dočasné ochrany určí členské státy své kontaktní místo, jehož adresu sdělí ostatním členským státům a Komisi. Členské státy s pomocí Komise přijmou veškerá příslušná opatření k navázání přímé spolupráce a k výměně informací mezi příslušnými orgány.

2. Členské státy si pravidelně bez odkladu předávají údaje o počtu osob požívajících dočasnou ochranu a veškeré informace o vnitrostátních právních a správních předpisech souvisejících s poskytováním dočasné ochrany.

KAPITOLA VIII

Článek 30

Zvláštní ustanovení

Členské státy stanoví systém sankcí za porušení vnitrostátních předpisů přijatých v souladu s touto směrnicí a přijmou veškerá opatření nezbytná k provádění těchto sankcí. Tyto sankce musejí být účinné, přiměřené a odrazující.

Článek 28

1. Členské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud

Článek 31

- a) existují závažné důvody se domnívat, že
- i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů;
 - ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich navodce;
 - iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů;
- b) existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.

1. Nejpozději do dvou let ode dne uvedeného v článku 32 podá Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice členskými státy a navrhne případné nezbytné dodatky. Členské státy předají Komisi informace nezbytné pro přípravu této zprávy.

2. Po předložení zprávy uveden v odstavci 1 předkládá Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice členskými státy nejméně každých pět let.

Článek 32

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 2002. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

2. Opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici, nebo musí být takovým odkazem doplněna při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 33

2. Důvody pro vyloučení podle odstavce 1 se posuzují pouze na základě osobního jednání dané osoby. Rozhodnutí a opatření o vyloučení se řídí zásadou přiměřenosti.

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Článek 34

Tato směrnice je určena členskými státy v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství.

V Bruselu dne 20. července 2001.

KAPITOLA IX

Závěrečná ustanovení

Článek 29

Osoby vyloučené členským státem z poskytnutí dočasné ochrany nebo zajištění sloučení rodiny jsou oprávněny podat v daném členském státě opravný prostředek.

Za Radu

předseda

J. VANDE LANOTTE

PŘÍLOHA 1

Vzor průkazu pro přemístění osob požívajících dočasné ochrany

PRŮKAZ

Název členského státu, který průkaz vydává:

Referenční číslo (*):

Vydáno v souladu s článkem 26 směrnice 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

Platný pouze pro přemístění z (1) do (2).

Daná osoba se musí dostavit (místo) (3) do (4).

Vydal:

PŘÍJMENÍ:

JMÉNA:

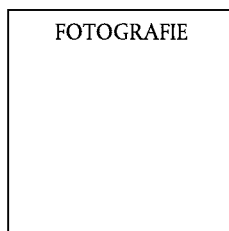
MÍSTO A DATUM NAROZENÍ:

Pokud jde o nezletilou osobu, jméno odpovědné osoby/osob:

POHLAVÍ:

STÁTNÍ PŘÍSLUŠNOST:

Datum vydání:

RAZÍTKO

Podpis oprávněné osoby: Za příslušné orgány:

Totožnost držitele průkazu byla ověřena těmito orgány (5) (6)

Totožnost držitele průkazu nebyla zjištěna

Tento doklad se vydává pouze na základě článku 26 směrnice 2001/55/ES a za žádných okolností neplní funkci cestovního dokladu, jenž by opravňoval k překročení vnější hranice, ani dokladu potvrzujícího totožnost dané osoby.

(*): Referenční číslo přidělí stát, ze které se osoba přemísťuje do jiného členského státu.

(1) Členský stát, ze kterého se osoba přemísťuje.

(2) Členský stát, do kterého se osoba přemísťuje.

(3) Místo, kam se musí daná osoba dostavit při příjezdu do druhého členského státu.

(4) Lhůta, ve které se musí daná osoba dostavit při příjezdu do druhého členského státu.

(5) Na základě následujících cestovních dokladů nebo dokladů totožnosti předložených orgánům.

(6) Na základě jiných dokladů než cestovních dokladů nebo dokladů totožnosti.

PŘÍLOHA II

Informace uvedené v člancích 10, 15 a 26 této směrnice zahrnují podle potřeby jeden či více z těchto dokladů nebo údajů:

- a) osobní údaje o dané osobě (jméno, státní příslušnost, datum a místo narození, rodinný stav, příbuzenské vztahy);
- b) doklady totožnosti a cestovní doklady dané osoby;
- c) doklady dokazující rodinné vztahy (oddací list, rodný list, osvědčení o osvojení);
- d) další informace nezbytné k určení totožnosti osoby nebo rodinných vztahů;
- e) povolení k pobytu, víza nebo rozhodnutí o nevydání povolení k pobytu, která dané osobě vydal členský stát, a doklady, na jejichž základě byla tato rozhodnutí učiněna;
- f) žádosti o povolení k pobytu a o udělení víza podané danou osobou, dosud členskými státy nevyřízené a stadium, v němž se řízení nachází.

Dožádaný členský stát oznámí dožadujícímu členskému státu veškeré opravy údajů.
